

Programové prohlášení vlády

14. 10. 1926

Slavná sněmovno!

Je tomu právě 10 měsíců, co jsem měl čest přednésti zde v této sněmovně program vlády, který byl po provedených debatách v obou sněmovnách Národního shromáždění schválen.

Vláda běře za základ své činnosti v podstatě programové prohlášení tehdy přednesené a schválené.

Tímto svým rozhodnutím chce dokumentovati vláda také nezbytnou nutnost souvislosti vývoje státu bez ohledu na dočasnou politickou konstelaci a současně snahu založiti tradici důvěry občanstva ku předneseným programům vlád.

Pokud se týče prací pro nejbližší dobu, je v prvé řadě zřetel náš obrácen ku projednání řádného rozpočtu, který právě slavné sněmovně předkládáme a ježž svým výkladem doprovodí pan ministr financí.

Rovněž řešení daňové reformy je dávným požadavkem a proto řadíme i tento úkol do prvního období pracovního stejně jako zákony o branné moci, zákon o stavebních úlevách, jakož i některé předlohy, jež nutno uzákoniti z důvodu prodloužení dosavadní platnosti nebo z nutnosti naléhavé opravy zákonů již platných.

V přímé souvislosti s těmito naléhavými úkoly nejbližší doby je otázka řešení krise hospodářské, která, ač povahy mezinárodní, přece i na nás doléhá a vyžaduje nejbezpečnějšího studia a zákroku, aby se nic nezanedbalo, co by mohlo zmenšiti tíživé důsledky této krise na náš hospodářský a sociální život.

Tím odpovídám i na sedm naléhavých interpelací v této věci podaných.

Jsme vládou parlamentární a proto pro nás součinnost obou sněmoven Národního shromáždění při řešení všech těchto úkolů je věcí samozřejmou.

Zdůrazňuji, že každá zdravá iniciativa právě tak jako věcná a kladná kritika bude vždycky vítána a respektována.

A poněvadž nám poměry již dovolují, abychom tempo parlamentárních prací zmírnili, můžeme dnes beze spěchu vše důkladně projednati a vytvořiti předpoklady klidné a úspěšné práce parlamentní.

Neboť pro řešení velkých úkolů je právě dělnost parlamentu a klid a pořádek nezbytnou podmínkou.

Snahou o tuto dělnost parlamentu vedeny byly strany, které na jaře letošního roku sestoupily se k vyřízení určitého programu, a z tohoto vývoje vzešla také nynější vláda.

Tato změna znamená rozšíření politické základny našeho parlamentarismu a tím již ve vývoji našeho státu novou významnou etapu.

Ve snaze působiti vždy a všude ke stabilisování poměrů doma i za hranicemi nezastavujeme se ani před řešením vlastních problémů a souručenství naše, na kterém berou účast příslušníci všech vrstev našeho občanstva bez rozdílu národnosti, konfese a sociálního roztrídění, je viditelným výrazem našeho poctivého politického odhodlání.

V našem státě, který je přímo klasickým příkladem úzkého styku různých kultur národních, sestupujeme se dnes ke společné práci pro vytvoření harmonického soužití v rámci daném hranicemi našeho státu a jeho velkým historickým posláním ve středu Evropy.

Celá dlouhá desetiletí byla vyplněna pokusy o zjednání lepšího způsobu spolužití.

Tyto pokusy byly však řízeny činiteli zevními, neznalými našich poměrů, a proto také nikdy nevedly k cíli.

Dnes, díky vítězství myšlenky demokracie, můžeme jednati v našem státě jako svobodní občané bez cizí patronance, přímo, otevřeně, jako rovný s rovným. Jsme si vědomi, že difference plynoucí z různých národních kultur nezmizí, ale to, oč jde a o čem jsme přesvědčeni, je možnost a nutnost změnit k lepšímu způsob vyřizování a odklizování diferencí a sporů.

V tomto směru chceme raziti nové dráhy a věříme, že právě tak, jako demokracie umožnila nám řešení sporů sociálních a zápasů kulturních, také otevřela nám i cestu k řešení národního soužití a spolupráci pro uskutečnění všech úkolů našeho státu.

Za osm let naskytlo se nám dosti příležitosti vyzkoušeti demokratické metody a i kdybychom byli bývali někdy pochybili, jedno naší demokracii nutno přiznati, že se nezastavila před žádným těžkým úkolem, před který nás poválečná doba postavila. A nebylo těch úkolů málo a nebyly lehké.

Se stejnou odvahou přikročujeme dnes ku pozitivnímu řešení dalších problémů. Nepřístupujeme k němu lehkomyšlně a nejsou nám neznámy obtíže z nashromážděných předsudků. Jsme si však také vědomi toho nezměnitelného fakta, že my zde, jak tu jsme na této zděděné půdě zrozeni, prožili jsme spolu již více nežli celé tisíciletí.

Tato skutečnost a nezdolná víra, že jsme a zůstaneme pospolu pro všechnu budoucnost, ukládá nám, abychom přemýšleli a abychom pracovali k tomu, aby naše součinnost a spolupráce byla trvalá.

Tento úkol vznešený a veliký vtiskuje dnešnímu okamžiku význam historický a toto vědomí bude nás síliti ve všem našem myšlení i konání.

Přednesl ministerský předseda Antonín Švehla